

Sygn. akt I ACa 270/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kawińska-Szwed
Sędziowie :	SSA Ewa Jastrzębska (spr.) SSO del. Joanna Naczyńska
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko K. D., R. S. i E. D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt II C 340/12,

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanych na rzecz powódki 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt: I ACa 270/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) S.A. w K. domagała się zasądzenia solidarnie od E. D., K. D. i R. S. kwoty 557.988,45 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 sierpnia 2011r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego żądania powódka podała, że z pozwanymi łączyła ją umowa o współpracy handlowej z dnia 27 listopada 2009r., na podstawie której (...) S.A. dostarczała pozwanym produkty medyczne, nadto powódka udzieliła pozwanym w dniu 27 listopada 2009r. pożyczki w kwocie 700.000 zł. Zabezpieczeniem roszeń powódki z tytułu ww. umów był wystawiony przez E. D. i K. D. weksel własny, poręczony przez R. S.. Pozwani E. D. i K. D.

spowodowali powstanie zadłużenia, które na dzień 3 sierpnia 2011r. wynosiło 369.244,38 zł tytułem nieuregulowanej części pożyczki wraz z odsetkami, 175.000 zł tytułem kary umownej, 13.744,07 zł tytułem nieuregulowanej noty odsetkowej nr (...).

Powódka uzupełniła więc weksel zgodnie z deklaracją wekslową, na kwotę odpowiadającą zadłużeniu pozwanych.

W dniu 13 marca 2012r. Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie II Nc 66/12 wydał w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty, w którym nakazał K. D., R. S., E. D., aby zapłacili solidarnie na rzecz (...) S.A. w K. kwotę 557.988,45 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 16.103 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.217 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu.

Pozwani wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty domagając się uchylenia zaskarżonego nakazu w całości i oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwani zakwestionowali przede wszystkim wysokość dochodzonej na podstawie weksla kwoty, wskazując, że powódka nie miała jakichkolwiek podstaw do wypowiedzenia umowy współpracy handlowej zawartej przez strony w dniu 27 listopada 2009r. Umowa ta zawarta była na okres od 1 grudnia 2009r. do 30 listopada 2012r. i zobowiązywała E. D. oraz K. D. do zamawiania u powódki w tym okresie towarów o wartości w skali miesiąca nie mniejszej niż 850.000 zł netto. Warunku te były oczywiście dotrzymywane przez pozwanych od dnia obowiązywania umowy. Również w dniach 29 i 30 marca zakupili oni u powódki towar za kwotę 890.177.20 zł. Pomimo tego, powódka, bez podania przyczyn, w dniu 1 kwietnia 2010r. wstrzymała dostawę zamówionego towaru, wystawiając jednocześnie faktury korygujące. Po interwencji K. D. okazało się, że dostawa została wstrzymana przez p.o. dyrektora Oddziału (...) na polecenie centrali powódki, a w sprawie dalszych dostaw odpowiedzialna osoba z (...) S.A. skontaktuje się z pozwanymi. Do dnia wytoczenia powództwa taki kontakt nie miał jednak miejsca, pomimo wielokrotnych interwencji K. D.. Powyższe działanie powódki spowodowało stratę przez pozwanych marży z tej transakcji w wysokości 25% od sprzedaży towaru zamówionego pod pacjenta na kwotę 200.000 zł, na nadto zaprzestanie dostaw spowodowało ogromne problemy finansowe pozwanych, ponieważ w związku z umową (...) S.A. posiadał wszystkie możliwe zabezpieczenia i pozwani nie mogli ich przekazać innemu dostawcy, aby otrzymać termin płatności 45 dni i co najmniej 2.000.000 limitu zakupowego. Pozwani wielokrotnie próbowali rozwiązać zaistniałą sytuację w sposób ugodowy, jednakże wszelkie składane przez nich powódce propozycje, były przez nią odrzucane. Powódka, w ocenie pozwanych, konsekwentnie i z rozmysłem dążyła do wykorzystania na swoją korzyść sytuacji, do której doprowadziła własnym, sprzecznym z celami zawartej przez strony umowy oraz z zasadami uczciwego obrotu gospodarczego, działaniem. Ponadto, pomimo braku możliwości zakupów, warunki spłaty pożyczki są nadal przez pozwanych spełniane, a kwoty spłat kolejnych rat spłacane w terminach. Powódka natomiast przyjmuje bez uwag wpłacane przez pozwanych kwoty. Tym samym uznać należy, że w istocie umowa pożyczki nadal obowiązuje.

Na rozprawie w dniu 15 stycznia 2013r. strona powodowa ograniczyła swe żądanie, domagając się ostatecznie zasądzenia od pozwanych solidarnie kwoty 245.674,94 zł, cofając w pozostałym zakresie powództwo, strona pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie powództwa, nadto strony zgodnie przyznały, że na dochodzone przez powódkę roszczenie – po ograniczeniu powództwa, składała się kwota 175.000 zł tytułem kary umownej oraz odsetek z tytułu nieterminowego spłacania rat umowy pożyczki z dnia 27 listopada 2009r.

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2013r Sąd Okręgowy w Katowicach utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 13 marca 2012 roku w sprawie II Nc 66/12 w części , to jest do kwoty 245.674,94 zł wraz z odsetkami od kwoty 202.619,99 zł od dnia 18 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty, w pozostałej części nakaz uchylił i postępowanie umorzył pozostawiając referendarzowi sądowemu rozliczenie kosztów procesu zgodnie z art. 98 k.p.c.

W uzasadnieniu ustalił, iż w dniu 27 listopada 2009r. (...) S.A. w K. zawarła z K. D. i E. D., prowadzącymi działalność gospodarczą i będącymi współnikami spółki cywilnej (...) s.c. (...), E. D. w K. umowę o współpracy handlowej nr (...), na podstawie której pozwani zobowiązali się do zamówienia u powodowej spółki w okresie od 1 grudnia 2009r. do 30

listopada 2010r. produktów leczniczych i wyrobów medycznych (towaru), w oparciu o aktualną ofertę handlową (...) S.A. o łącznej wartości 30.600.000 zł netto, tj., 850.000 zł netto średnio miesięcznie, przy czym wartość zamówionego towaru nie mogła być mniejsza niż 700.000 zł.

Strony w umowie przewidziały również, że powódka, w przypadku nie przestrzegania przez pozwanych warunków dotyczących minimalnych wartości zamówień bądź uchybienia w warunkach płatności, jak również w przypadku naruszenia warunków spłaty udzielonej pozwany pożyczki oraz w przypadku braku realizacji przez pozwanych przewidzianego w umowie średniego obrotu netto w ciągu czterech kolejnych miesięcy, uprawniona będzie do natychmiastowego rozwiązania umowy o współpracy handlowej. Jednocześnie w umowie zastrzeżono, że jeżeli na dzień rozwiązania umowy o współpracy handlowej, okaże się, że pozwani nie zrealizowali postanowień umowy, w zakresie minimalnej wartości zamówień, (...) S.A. uprawniona była do obciążenia pozwanych karą umowną w wysokości 175.000 zł.

Jako zabezpieczenie spłaty wierzytelności przysługujących powódce z tytułu zawarcia umowy o współpracy handlowej oraz umowy pożyczki pozwani zobowiązani zostali m.in. do wystawienia weksła własnego in blanco z klauzulą „bez protestu”, który poręczony miał być przez jednego poręczyciela (i jego małżonka – w przypadku pozostawania przez poręczyciela w związku małżeńskim, wraz z deklaracją wekslową.

(...) S.A. zawarła w dniu 27 listopada 2009r. również, z E. D. i K. D., umowę pożyczki nr (...), na podstawie której powódka zobowiązała się udzielić pozwany pożyczki w wysokości 700.000 zł przeznaczonej na działalność gospodarczą. Pożyczka była oprocentowana w wysokości 10% w skali roku. Spłata pożyczki rozłożona została na 36 rat, których termin płatności przypadał na 20 dzień każdego miesiąca poczynając od stycznia 2010r. Kwotę raty z tytułu spłaty należności głównej, bez odsetek strony ustaliły na 19.446 zł, natomiast kwota odsetek wahała się od 5.838,29 zł – w przypadku raty płatnej do 20 stycznia 2010r., do 237,42 zł – w przypadku raty płatnej do 20 grudnia 2012r.

(...) S.A. zastrzegła sobie prawo do natychmiastowego wypowiedzenia umowy pożyczki w przypadku nie przestrzegania przez pozwanych warunków jej spłaty, jak też w sytuacji, gdy zostałaby rozwiązana obowiązująca strony umowa o współpracy handlowej z 27 listopada 2009r. W przypadku wypowiedzenia umowy pożyczki, pozwani zobowiązani byli zwrócić powódce niespłaconą część pożyczki wraz z odsetkami wyliczonymi na dzień zwrotu, według stopy procentowej określonej w umowie pożyczki. Termin zwrotu strony określiły na 10 dni liczonych do dnia wysłania przez (...) S.A. oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pożyczki. Po upływie terminu określonego powyżej, powódka była uprawniona do naliczania odsetek w wysokości stanowiącej dwukrotność stopy procentowej przyjętej dla ustalenia wynagrodzenia powódki z tytułu udzielenia pożyczki.

Jako zabezpieczenie roszczeń strony powodowej z tytułu zawartej umowy pożyczki strony również przewidziały, że zabezpieczeniem takim będzie m.in. weksel własny in blanco, wystawiony przez pozwanych, zaopatrzony w klauzulę bez protestu oraz poręczony przez jednego poręczyciela i jego małżonka, o ile poręczyciel pozostawałby w związku małżeńskim. Do weksła dołączona być miała również deklaracja wekslowa.

Dowód: umowa pożyczki oraz umowa o współpracy handlowej, z dnia 27 listopada 2009r., wraz z załącznikami, k. 29 – 34,

W wykonaniu postanowień ww. umów, E. D. i K. D. wystawili w dniu 30 listopada 2009r. weksel własny in blanco, który został poręczony przez R. S.. Wraz z wystawieniem weksła sporządzona została przez pozwanych – dłużników głównych deklaracja wekslowa, na podstawie której wystawcy weksła wyrazili zgodę na wypełnienie, wystawionego przez nich weksła in blanco do sumy odpowiadającej wartości aktualnego zadłużenia wraz z odsetkami i wszelkimi kosztami dochodzenia weksła i zobowiązali się do zapłaty tej sumy na żądanie posiadacza weksła. Zgodnie z deklaracją wekslową (...) S.A. miał prawo wypełnić weksel co do kwoty, miejsca i daty płatności w każdym czasie, kiedy wystawcy nie dokonają w terminie wpłat rozliczeń wynikających ze wzajemnej współpracy. W przypadku wypełnienia weksła przez powódkę, wystawcy weksła powinni być o tym fakcie powiadomieni w formie wezwania ostatecznego, listem poleconym, wysłanym na adres pozwanych, wskazany w deklaracji wekslowej, przynajmniej na 7 dni przed terminem płatności weksła. Wystawcy weksła zobowiązali się do każdorazowego informowania powódki o zmianie adresu.

Dwukrotne awizowanie wezwania pod ostatnio znanym powódce adresem miało być równoznaczne z doręczeniem wezwania. Po ostatecznym rozliczeniu się przez pozwanych z powódką, weksel miał być zwrócony pozwanym.

Na deklaracji wekslowej, jako poręczyciel, oświadczenie złożył również R. S., który zobowiązał się, w przypadku braku zapłaty całej kwoty zadłużenia przez wystawców weksla, zapłacić tę sumę na żądanie posiadacza weksla, z zastrzeżeniem, że powinien zostać o tym fakcie powiadomiony w formie listu poleconego wysłanego na 7 dni przed terminem płatności weksla. Poręczyciel zobowiązał się również od informowania (...) S.A. o każdej zmianie adresu. Dwukrotne awizowanie wezwania pod ostatnio znanym powódce adresem miało być równoznaczne z doręczeniem wezwania.

Dowód: weksel wraz z deklaracją wekslową, k. 36 – 37.

Ponieważ K. D. i E. D. nie wywiązali się z postanowień umowy o współpracy handlowej w zakresie wysokości zamówień w miesiącu marcu 2010r. oraz nieterminowo wpłacali należności z tytułu rat pożyczki, powódka w dniu 20 września 2010r. wypowiedziała pozwanym ww. umowy oraz wezwała ich do zapłaty łącznie kwoty 544.432 zł w tym: należności głównej z tytułu udzielonej pożyczki oraz 4.532,50 zł tytułem odsetek z tytułu oraz 175.000 zł tytułem kary umownej z tytułu rozwiązania umowy o współpracy handlowej, a to w związku z rozwiązaniem umowy o współpracy handlowej oraz w związku z niespełnieniem przez E. D. i K. D. postanowień dotyczących minimalnych wartości zamówień wynikających z §(...) umowy o współpracy handlowej,

Dowód: faktury VAT z 29 marca 2010r. i 30 marca 2010r. wraz z fakturami korygującymi z dnia 1 kwietnia 2010r., k. 58 – 71,

wezwania, k. 25, 26,

Pozwani, już po wystawieniu weksla wpłacili na rzecz powódki łącznie kwotę 332.313,51 zł, w tym całą sumę pozostającej do spłaty z tytułu należności głównej wynikającej z umowy pożyczki z dnia 27 listopada 2009r. oraz częściowo odsetek od należności głównej. E. D. i K. D. byli ostatecznie zobowiązani do zapłaty 70.674,94 zł tytułem odsetek od nieterminowych wpłat rat z tytułu udzielonej pożyczki oraz do zapłaty 175.000 zł tytułem kary umownej.

Okoliczności bezsporne,

Zdaniem sądu pierwszej instancji powództwo, w części ograniczonego żądania jest zasadne.

Istotna część okoliczności faktycznych, mających znaczenie dla ostatecznego rozstrzygnięcia sporu pozostawała między stronami bezsporna. W szczególności strony nie pozostawały w sporze co do faktu zawarcia w dniu 27 listopada 2009r. umów o współpracy handlowej oraz umowy pożyczki kwoty 700.000 zł. Bezspornie również, strona pozwana nie spełniła warunków spłaty umowy pożyczki, poprzez dokonanie nieterminowych wpłat z tytułu spłaty rat pożyczki, co ostatecznie stanowiło jedną z przyczyn wypowiedzenia umowy pożyczki i zakończenia współpracy handlowej między stronami, a ostatecznie doprowadziło do wypełnienia przez powódkę wystawionego przez E. D. oraz K. D. weksla własnego in blanco poręczonego przez R. S. oraz żądania przez (...) S.A. zapłaty sumy wekslowej. Już w toku postępowania sądowego, strona powodowa, w związku z częściowym uregulowaniem przez pozwanych należności, poprzez wpłatę łącznie kwoty 332.313,51 zł tytułem spłaty należności głównej w całości oraz częściowo odsetek od nieterminowo uregulowanych rat pożyczki, cofnęła powództwo w tym zakresie, domagając się ostatecznie zasądzenia kwoty 245.674,94 zł, w tym 175.000 zł tytułem kary umownej oraz 70.674,94 zł tytułem odsetek od sumy wekslowej, uregulowanej po terminie. Strona pozwana, odnosząc się do tak sprecyzowanego żądania pozwu, w istocie nie zakwestionowała faktu nieterminowego spłacania należności z tytułu umowy pożyczki (vide protokół rozprawy z dnia 15 stycznia 2013r.), jak i tego, że należność główna oraz część należności z tytułu odsetek stanowiąca sumę wekslową, została przez E. D. i K. D. spłacona już po wypełnieniu weksla i wydaniu w niniejszym postępowaniu nakazu zapłaty, co ostatecznie znalazło swój wyraz w częściowym cofnięciu przez powódkę powództwa wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Spornym natomiast, między stronami pozostawało, czy powódka mogła skutecznie domagać się zapłaty również kwoty 175.000 zł tytułem kary umownej, z tytułu rozwiązania umowy o współpracy handlowej oraz niezrealizowania przez E. D. i K. D. wymogu osiągnięcia minimalnego obrotu w wysokości 850.000 zł średnio miesięcznie.

Dokonując ustaleń faktycznych w tym zakresie Sąd pierwszej instancji oparł się na wystawionych przez powódkę fakturach z dnia 29 i 30 marca 2010r., potwierdzających fakt zamówienia w (...) S.A. przez pozwanych towarów na łączną kwotę 952.489,61zł oraz faktur korygujących z dnia 1 kwietnia 2010r., z których wynikało, że zamówienia z 29 i 30 marca 2010r. nie zostało w istocie zrealizowane. W ocenie Sądu pierwszej instancji powyższe wskazywało zatem, że istotnie, jak podawała powódka, pozwani nie zrealizowali postanowień przewidzianych w § (...) umowy o współpracy handlowej, co pozwalało powódce naliczyć pozwanym również wspomnianą karę umowną, na podstawie § (...) umowy o współpracy handlowej.

Wiarygodności ww. dowodów w postaci faktur strona pozwana nie kwestionowała, co nakazuje przyjąć, że faktycznie postanowienia kontraktu o współpracy handlowej stron z 27 listopada 2009r. nie zostały zrealizowane.

Uznał zatem sąd pierwszej instancji, że (...) S.A. miała prawo domagać się od pozwanych E. D. i K. D. jako wystawców weksla oraz od R. S. jako poręczyciela wekslowego, kwoty wynikającej z ograniczonego powództwa, na którą składała się suma 175.000 zł tytułem kary umownej za nienależyte wykonanie kontraktu z dnia 27 listopada 2009r., jak i 70.674,94 zł tytułem odsetek od należności wekslowej, której to kwoty w istocie strona pozwana nie kwestionowała. W związku z powyższym, w ocenie Sądu pierwszej instancji zasądzić należało całą dochodzoną przez powódkę, w zakresie ograniczonego powództwa, kwotę, co tym samym skutkowało utrzymaniem nakazu zapłaty w mocy co do kwoty 245.674,94 zł i na mocy art. 496 kpc. Wobec skutecznego cofnięcia powództwa co do żądania zasądzenia świadczenia w kwocie przekraczającej 245.674,94 zł należało nakaz zapłaty uchylić i postępowanie w sprawie umorzyć, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania oparto na art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c.

Od wyroku tego apelację wnieśli pozwani.

I. wyrokowi zarzucili :naruszenie przepisów postępowania mającego istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1.naruszenie w stopniu rażącym norm art. 233 k.p.c. poprzez oparcie się w całości na dowodach świadczących na rzecz strony powodowej w postaci wystawionych przez nią faktur z pominięciem innych istotnych dla sprawy dowodów, a w konsekwencji powyższego zarzutu - naruszenie norm art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP poprzez naruszenie prawa pozwanych do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron,

2. pominięcie i nie uwzględnienie zeznań świadków G. J., Z. K. i B. K. oraz pozwanego R. S., potwierdzających jednostronne i bezpodstawne wstrzymanie dostawy towaru przez powoda oraz całkowite pominięcie wniosku pozwanych o zobowiązanie powoda do przedstawienia dowodów i faktów, zawartego w piśmie procesowym pozwanych z dnia 2 sierpnia 2012r., a tym samym naruszenie art. 227 k.p.c., a w konsekwencji wypaczenie rozstrzygnięcia wyroku,

3. nie uwzględnienie dowodu w postaci wyjaśnień strony pozwanej i zeznań świadków, na okoliczność braku jakiegokolwiek przyczyny ze strony powoda do wstrzymania dostawy towarów w sytuacji wywiązywania się strony pozwanej ze wszystkich postanowień umowy o współpracy handlowej i umowy pożyczki, a z tym samym naruszenie zasady wynikającej z art. 232 zd. 1 k.p.c.

4. przepisu art. 233 §1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic zasady swobodnej oceny dowodów, polegające na:

a) bezzasadnym oparciem się w całości przez Sąd przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy wyłącznie na fakturach z dnia 29 i 30 marca 2010r. oraz fakturach korygujących z dnia 1 kwietnia 2010r. jako całkowicie dowolne wyciągnięcie wniosku, że pozwani nie zrealizowali postanowień umowy o współpracy handlowej,

b) bezzasadnym oparciu się przez Sąd jedynie na części dowodów przedstawionych przez strony i bezpodstawnym me uwzględnieniu pełnego stanowiska strony pozwanej, przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy,

c) całkowite pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, iż umowa pożyczki, jako umowa ściśle powiązana z umową o współpracy handlowej, była realizowana pomimo wstrzymania dostaw towaru przez powoda aż do grudnia 2011 r., a tym samym, że nieterminowość spłat rat tej pożyczki była spowodowana bezpośrednio przez powoda,

5. przepisu art. 328§2 k.p.c. - poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym bezpodstawne oraz me wyjaśnione w uzasadnieniu orzeczenia:

a) ograniczenie przez Sąd podstaw rozstrzygnięcia wyłącznie na fakturach z dnia 29 i 30 marca 2010r. oraz fakturach korygujących z dnia 1 kwietnia 2010r.,

b) przyczyn dla których Sąd innym dowodom odmówił wiarygodność i mocy dowodowej, w tym w szczególności co do wyjaśnień strony pozwanej i zeznań świadków J., K. i K.,

c) nie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawnych, co pozbawiło uzasadnienie tzw. części prawnej, wyjaśniającej podstawę prawną rozstrzygnięcia.

6. przepisu art. 742 k.p.c. przez nie ustosunkowanie się przez Sąd i całkowite pominięcie wniosku pozwanych o uchylenie na podstawie art. 742 k.p.c. w związku z art. 492 §2 k.p.c., zabezpieczenia wynikającego z zaskarżonego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zawartego w złożonych zarzutach a także zupełne bezpodstawne odrzucenie mocą postanowienia z dnia 29 stycznia 2013r. ponownego wniosku o uchylenie zabezpieczenia.

II. Ponadto zarzucam przedmiotowemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego, poprzez:

1) błędną jego wykładnię i niezastosowanie art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe oraz art. 471 k.c. poprzez zupełne pominięcie przez Sąd okoliczności, iż powód całkowicie uniemożliwił pozwany wykonanie obowiązków umownych, wynikających ze stosunku podstawowego, czyli okoliczności za które pozwani odpowiedzialności nie ponoszą,

2) błędne ustalenie, że pozwani K. D. i E. D. nie wywiązali się z postanowień umowy o współpracy handlowej w zakresie wysokości zamówień w miesiącu marcu 2010r. oraz nieterminowo wpłacali należności z tytułu rat pożyczki, co upoważniało powoda do rozwiązania umowy handlowej w związku z rozwiązaniem umowy pożyczki.

III. W kontekście zarzutów wymienionych w punktach I i II zarzucam sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego szczegółowo opisanych w uzasadnieniu apelacji.

Wskazując na powyższe wnosili o :

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 13 marca 2012r. w sprawie II Nc 66112 w całości z jednoczesnym włożeniem na powoda obowiązku zwrotu kosztów postępowania według spisu kosztów;

ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanych zasadna nie jest i skutku odnieść nie może , gdyż wyrok sądu pierwszej instancji mimo błędnego uzasadnienia ostatecznie jest trafny. Sąd Apelacyjny jest sądem merytorycznym, dlatego też rozpoznając apelację ma obowiązek ocenić cały zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w ocenie Sądu Apelacyjnego zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał podstawy do uwzględnienia powództwa.

Przed wszystkim wskazać trzeba, co uszło uwagi skarżących, że powódka dochodziła należności z wypełnionego weksla in blanco. Pozwani formalnych zarzutów co do ważności weksla nie składali, zarzucali jedynie, że nie mają długu u powódki. Oczywistym jest, że skoro weksel, z którego powódka dochodzi zapłaty jest wekslem in blanco, pozwani są wystawcami tego weksla, a posiadaczem weksla jest pierwszy wierzyciel to pozwani mogą powoływać się na stosunek cywilnoprawny łączący strony i zarzucać, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, jednakże to **na pozwanych spoczywa ciężar udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, a pozwani w ocenie Sądu Apelacyjnego obowiązku temu nie sprościli, a dowody, których sąd pierwszej instancji nie dopuścił nie były przydatne do ustalenia okoliczności zwalniających pozwanych z obowiązku zapłaty należności z weksla.**

Strona powodowa wskazała szczegółowo w pozwie co składa się na kwotę, na którą wypełniony był weksel, a mianowicie, że jest to kwota 175.000zł z tytułu kary umownej oraz niespłacona pożyczka wraz z odsetkami. Po ograniczeniu żądania pozwu nie było sporne pomiędzy stronami, że na kwotę żadaną przez stronę powodową składała się kwota 70.674,94 zł tytułem odsetek od nieterminowych wpłat rat z tytułu udzielonej pożyczki oraz kwota 175.000 zł tytułem kary umownej. Kara umowna wynikała z faktu wypowiedzenia umowy o współpracę handlową, kwota żadana z tytułu odsetek od nieterminowych spłat wypowiedzianej umowy pożyczki.

Z prawidłowych w tej części ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd pierwszej instancji, które to okoliczności były między stronami niesporne wynika, iż strony łączyła umowa o współpracy handlowej z dnia 27 listopada 2009r., na podstawie której pozwani zobowiązani byli do zamawiania u powodowej spółki w okresie od 1 grudnia 2009r. do 30 listopada 2010r. produktów leczniczych i wyrobów medycznych (towaru), w oparciu o aktualną ofertę handlową (...) S.A. o łącznej wartości 30.600.000 zł netto, tj., 850.000 zł netto średnio miesięcznie, przy czym wartość zamówionego towaru nie mogła być mniejsza niż 700.000 zł miesięcznie, z umowy wynikało również, że w przypadku nie przestrzegania przez pozwanych warunków dotyczących minimalnych wartości zamówień oraz w przypadku braku realizacji przez pozwanych przewidzianego w umowie średniego obrotu netto w ciągu czterech kolejnych miesięcy, strona powodowa uprawniona będzie do natychmiastowego rozwiązania umowy o współpracy handlowej, w umowie tej wskazano także, że jeżeli na dzień rozwiązania umowy o współpracy handlowej, okaże się, że pozwani nie zrealizowali postanowień umowy, w zakresie minimalnej wartości zamówień, (...) S.A. uprawniona była do obciążenia pozwanych karą umowną w wysokości 175.000 zł. Strony łączyła także umowa pożyczki z tego samego dnia co umowa o współpracy handlowej, powódka udzielała pozwany pożyczki w kwocie 700.000zł na działalność handlową, przy czym z umowy pożyczki wynikało, że powódka ma prawo do natychmiastowego wypowiedzenia umowy pożyczki w przypadku nie przestrzegania przez pozwanych warunków jej spłaty, jak też w sytuacji, gdy zostałaby rozwiązana łącząca strony umowa o współpracy handlowej z 27 listopada 2009r. W przypadku wypowiedzenia umowy pożyczki, pozwani zobowiązani byli zwrócić powódce niespłaconą część pożyczki wraz z odsetkami wyliczonymi na dzień zwrotu, według stopy procentowej określonej w umowie pożyczki.

Niesporne było także i to, że zabezpieczeniem spłaty wierzytelności przysługujących powódce z tytułu zawarcia umowy o współpracy handlowej oraz umowy pożyczki był weksel wystawiony przez pozwanych E. D. i K. D., a poręczony przez pozwanego R. S..

Powódka twierdziła w pozwie, iż pozwani nie wywiązywali się z warunków umowy o współpracę tj. nie zamawiali towaru o wartości 700.000zł miesięcznie, dlatego też wypowiedziała pozwany umowę o współpracy handlowej, naliczyła przysługującą im karę umowną i jednocześnie z uwagi na wypowiedzenie pozwany umowy o współpracę handlową wypowiedziała umowę pożyczki, bo tak przewidywała umowa. Rację mają skarżący, iż błędnie sąd pierwszej instancji przyjął w uzasadnieniu, iż pozwani nieterminowo wpłacali raty pożyczki przed wypowiedzeniem umowy pożyczki, tyle tylko, że nie ma to istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy gdyż powódka wypowiedziała pozwany umowę pożyczki dlatego, że wypowiedziała im umowę o współpracę handlową i zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki mogła to zrobić i nigdy nie twierdziła, że przed wypowiedzeniem pożyczki pozwani nie płacili rat terminowo. Dlatego też ten błąd sądu pierwszej instancji nie miał wpływu na trafność rozstrzygnięcia. Chybione są także w tym stanie rzeczy zarzuty skarżących, iż pozwani nie przyjęli do wiadomości wypowiedzenia umowy pożyczki

i nadal płacili raty, co miałyby w ocenie pozwanych oznaczać, że umowa ta nadal obowiązywała. Umowa pożyczki została bowiem skutecznie wypowiedziana i wymagalna była cała należność z tytułu tej umowy.

Wbrew zarzutom skarżącej najistotniejszą okolicznością faktyczną w sprawie było czy powódka miała podstawy do wypowiedzenia umowy o współpracę. Jeśli bowiem powódka miała podstawy do wypowiedzenia umowy o współpracę to miała także podstawy do naliczenia kary umownej oraz do wypowiedzenia umowy pożyczki. Jak wyżej powiedziano skoro powódka dochodzi roszczenia z weksla to na pozwanych spoczywa ciężar udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową. Powódka jako podstawę wypowiedzenia umowy o współpracy handlowej wskazała fakt, że pozwani nie wywiązywali się z warunków umowy, a mianowicie nie zamawiali towaru o wartości miesięcznie 700.000zł. Dla wykazania tej okoliczności dołączyli do pozwu rozliczenie realizacji obrotu handlowego za cały okres obowiązywania umowy (k. 27 akt), z którego wynikało jednoznacznie, że pozwani przez cały okres umowy nie wywiązywali się z umowy i nie zamawiali towaru o wartości 700.000zł miesięcznie. Wynika z niego, że w grudniu 2009 r. sprzedaż netto wynosiła 128.492,57 zł, w styczniu 2010 wynosiła 106.342,66 zł, w lutym 2010 wynosiła minus 127,78 zł, w marcu 2010 wynosiła „0” w kwietniu, w maju i czerwcu sprzedaż netto była ujemna.

Sąd pierwszej instancji istotnie błędnie ograniczył się jedynie do okresu marzec -kwiecień 2010r. Jednakże zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał podstawy do ustalenia, że pozwani przez cały czas trwania umowy nie wywiązywali się z obowiązku zamawiania towarów o wartości wynoszącej miesięcznie 700.000zł. Jak wyżej wskazano to pozwanych obciążał ciężar wykazania, że obowiązkowi temu sprościli, a tego nie uczynili. Po pierwsze pozwani nie kwestionowali prawdziwości złożonego przez powódkę rozliczenia realizacji obrotu handlowego. Samo twierdzenie pozwanych, że nie było podstaw do wypowiedzenia umowy o współpracy nie wystarczy do uznania, że okoliczność tę wykazali, podobnie jak złożenie pliku nieczytelnych faktur bez jakiegokolwiek zbiorczego zestawienia, a pozwani byli reprezentowani przez fachowego pełnomocnika. Pozwani powoływali się na fakt, że np. w marcu 2010r. złożyli zamówienie na kwotę przekraczająca 850.000zł. Złożone przez nich wybiórczo faktury w żaden sposób nie wykazują zasadności zarzutów pozwanych, powódka wyjaśniła bowiem mechanizm działania pozwanych, którzy zamawiali towar na znaczne kwoty, jednakże za towar nie płacili, tylko go zwracali, wystawiając faktury korygujące i ponownie wystawiali faktury na ten sam towar, co powodowało, jak widać z przedłożonego przez powódkę zestawienia, że za niektóre miesiące faktyczny obrót był nawet ujemny.

Istotnie sąd pierwszej instancji nie omówił w uzasadnieniu zeznań świadków, jednakże zeznania tych świadków, wbrew zarzutom skarżących w nie potwierdzały zarzutów pozwanych. Świadek G. K. niczego nie wiedział, świadkowie G. J., Z. K., B. K., M. Z. mówili o współpracy stron ogólnikami, nie dysponowali żadnymi szczegółowymi danymi na temat wysokości obrotów z umowy o współpracy zawartej między stronami. Jak wynika z przedłożonego rozliczenia pozwani nie realizowali umowy o współpracy od początku, przez cały czas jej trwania jak wynika z rozliczenia obrót nie osiągnął kwoty 700.000zł wymaganej umową, dlatego też fakt „blokady” w kwietniu 2010r nie miał istotnego znaczenia, powódka miał bowiem prawo biorąc pod uwagę obrót za miesiące od grudnia do marca wypowiedzieć umowę o współpracę. Istotnie sąd pierwszej instancji nie uwzględnił wniosków dowodowych pozwanych złożonych w piśmie z sierpnia 2013r., jednakże nie miało to wpływu na treść rozstrzygnięcia albowiem wnioski te nie dotyczyły okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, a z mocy art. 227 kpc przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Wnioski dowodowe pozwanych sprowadzały się do „zobowiązania powoda do przedłożenia decyzji o zastosowaniu blokady dostaw towarów dla pozwanych, a zwłaszcza decyzji o blokadzie z marca lub kwietnia 2010r., ponieważ taka procedura była u pozwanego formalnie przyjęta oraz wskazanie kto, kiedy na jakiej podstawie zadecydował o tej blokadzie oraz kto i kiedy zawiadomił pozwanych o tej blokadzie i przedstawił im, że pojawiły się należności wymagane na dzień 1 kwietnia 2010r, a także do przedstawienia salda należności przeterminowanych na dzień 29 marca 2010r w aptece pozwanych D.” Zatem wnioski dowodowe nie dotyczyły okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Reasumując, mimo błędnego uzasadnienia wyrok sąd pierwszej instancji ostatecznie jest trafny. Powodowie dochodzili bowiem roszczenia z prawidłowo wypełnionego weksla in blanco wystawionego przez pozwanych E. i K. D., poręczonego przez pozwanego R. S., a brak jest podstaw do przyjęcia, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Dlatego też w oparciu o art. 1, 2, 10, 101, 102, 30, 31 i 32 prawa wekslowego powództwo

należało uwzględnić. W związku z powyższym apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw należało oddalić na mocy art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 kpc.